

ҚАЗАҚСТАН ЭКОЛОГИЯСЫ ЭКОЛОГИЯ КАЗАХСТАНА

№3 (090) 2024 ж. шілде-қыркүйек, июль-сентябрь 2024 г.

WWW.IACOOS.KZ - WWW.ECOGOSFOND.KZ

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУДЫҢ АҚПАРАТТЫҚ – ТАЛДАУ ОРТАЛЫҒЫ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКИЙ ЦЕНТР ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ

БРИФИНГ В ПРАВИТЕЛЬСТВЕ: МЕЖДУНАРОДНЫЙ КОНТРОЛЬ НАД ЯДЕРНЫМИ ОБЪЕКТАМИ И БУДУЩЕЕ УГОЛЬНОЙ ГЕНЕРАЦИИ В РК

Министр энергетики Алмасадам Саткалиев, генеральные директора АО «Казахстанские атомные электрические станции» Тимур Жанткин, РГП «Институт ядерной физики» Саябек Сахиев, РГП «Национальный ядерный центр Республики Казахстан» Эрлан Батырбеков приняли участие в брифинге по итогам заседания Правительства РК.

Министр энергетики и эксперты рассказали журналистам о многоуровневом механизме контроля, применяемом при строительстве и эксплуатации АЭС согласно мировой практике. Подчеркнуто, что в случае принятия в Казахстане положительного решения по данному вопросу, все процессы будут абсолютно прозрачны как для общества, так и для проверяющих институтов.

Глава Минэнерго сообщил, что любой ядерный объект на всех этапах проектирования, строительства и эксплуатации находится под постоянным контролем международных организаций, в числе которых МАГАТЭ, Ассоциация пользователей атомной энергии, Европейская ассоциация атомной промышленности. Организации имеют беспрепятственный доступ к строительству на любой стадии, что максимально минимизирует все возможные риски.

В свою очередь эксперты проинформировали журналистов об освоении в Казахстане технологии хранения топливных отходов, отметив при этом, что на сегодня отечественными учеными разрабатывается их переработка.

На брифинге также были подняты вопросы подготовки кадров для ядерной индустрии, обсуждены перспективы влияния АЭС на тарифы для потребителей.

Представитель СМИ интересовало дальнейшее будущее угольной генерации. Министр энергетики Алмасадам Саткалиев сообщил им, что полного отказа от угля в Казахстане не ожидается. Речь идет о снижении доли в энергобалансе. «Сейчас доля угля занимает до 70%, к 2035 году это будет менее 30%.

Выбросы, осуществляемые угольными станциями, будут максимально утилизированы. Параллельно планируется большая работа по снижению выбросов золошлаковых отходов путем установки самых современных фильтров. Также будут полностью утилизированы выбросы серы, азота. Нами уже начинается работа по вводу систем улавливания хранения углекислого газа. Те станции, которые останутся, будут переоборудованы. Для этого в Казахстане принят соответствующий закон», – сообщил Алмасадам Саткалиев.

<https://primeminister.kz/>

ПЛАН РАБОТЫ ПО СПАСЕНИЮ АРАЛА УТВЕРДИЛИ В АСТАНЕ

Первое заседание правления Международного Фонда спасения Арала прошло в Астане, передает агентство Kazinform со ссылкой на пресс-службу Правительства РК.

В мероприятии под председательством заместителя Премьер-министра Каната Бозумбаева приняли участие министр водных ресурсов и ирригации Казахстана Нуржан Нуржигитов, председатель исполнительного комитета МФСА Асхат Оразбай, заместитель Премьер-министра Таджикистана Сулаймон Зиёзода, заместитель председателя Кабинета министров Туркменистана Тангрыкули Атахаллыев, советник Президента Узбекистана Шухрат Ганиев, Чрезвычайный и Полномочный Посол Кыргызстана в Казахстане Дастан Дюшеев.

Международный фонд спасения Арала (МФСА) был создан в 1993 году и является одним из ключевых региональных органов в Центральной Азии.

Казахстан принял председательство в МФСА до 2026 года и сегодня провел первое заседание правления Фонда.

МФСА стал мощным коллективным инструментом регионального сотрудничества, способным влиять на социально-экономическое благополучие в Центральной Азии.

Благодаря тесному взаимодействию в рамках МФСА и политической воле глав государств, Фонду удалось консолидировать усилия наших стран в решении широких задач, связанных с Аральским кризисом. Убежден, что нынешнее заседание Правления придаст дополнительный импульс усилиям наших стран.

Нам необходим долгосрочный механизм взаимовыгодного использования водно-энергетических ресурсов бассейна Аральского моря. Также необходимо обеспечить согласованные действия по режимам работ водохранилищ с учетом энергетических и ирригационных интересов в бассейнах рек Сырдарья и Амударья.

Прямое взаимодействие водников и энергетиков позволит принимать согласованные решения при аномальных климатических условиях: наводнениях и засухах, – отметил вице-премьер Канат Бозумбаев во время своего выступления.

В ходе заседания казахстанской стороной был предложен план работы. Документ состоит из 10 направлений и более 40 мероприятий по реализации поручений глав государств-учредителей и Президента МФСА, совершенствованию организационной структуры и договорно-правовой базы Фонда.

Приоритетным направлением также является дальнейшая реализация двух масштабных проектов: Программа действий по оказанию помощи странам бассейна Аральского моря, в рамках которой в регионе реализуются 35 проектов, и Региональная программа по охране окружающей среды для устойчивого развития в Центральной Азии.

По итогам обсуждений состоялась церемония подписания решений заседания и утверждения Плана работы исполнительного комитета МФСА под председательством Казахстана.

Как отметили в пресс-службе Кабмина, Правительством Казахстана уделяется приоритетное внимание решению насущных проблем в зоне экологического бедствия. В этом году 275 тыс. га выскохшего дна Арала будет засажены саксаулом. До конца 2025 года эта площадь составит 1,1 млн га. Такую задачу в 2021 году поставил Президент Казахстана в целях улучшения экологической обстановки в Приаралье.

<https://www.inform.kz/ru>

АӨСШК МИНИСТРЛЕР КОНФЕРЕНЦИЯСЫНДА ЭКОЛОГИЯ МӘСЕЛЕЛЕРІ БОЙЫНША ЖОҒАРЫ ДЕҢГЕЙДЕГІ МӘЛІМДЕМЕ ЖАСАЛДЫ

28 тамызда Азиядағы өзара іс-қимыл және сенім шаралары жөніндегі кеңеске (АӨСШК) мүше мемлекеттер министрлерінің экология мәселелері жөніндегі конференциясы аясында ынтымақтастықтың болашақ бағыты туралы жоғары деңгейдегі мәлімдеме жасалды.

1. Біздің өңіріміз алдында тұрған өзекті экологиялық проблемаларды шешу, озық тәжірибемен дәйекті алмасу және тиісті министрліктер мен ведомстволар арасында тұрақты кездесулер өткізуге жәрдемдесу бойынша белсенді және дәйекті күш-жігердің маңыздылығын мойындай отырып, біз АӨСШК-ге мүше мемлекеттер арасындағы қоршаған орта саласындағы ынтымақтастықты дамыту қажет деп санаймыз.

2. Біз тұрақты даму мақсаттарына сәйкес әлеуетті арттыру мен технологияларды өзара беруді қоса алғанда, қоршаған ортамен байланысты су ресурстарын басқару саласындағы ынтымақтастықты нығайтуға міндеттенеміз.

3. Климаттың өзгеруінің ауырлығын және оның біздің аймаққа тигізетін әсерін түсіне отырып, біз климаттың өзгеруіне қарсы күресте тәжірибе, озық тәжірибелер мен жетістіктермен, оның салдарымен және оған бейімделуімен БҰҰ РКИК және Париж келісімі

шеңберінде, сондай-ақ тұрақты даму және кедейлікпен күресу контекстінде бөлісуге міндеттемемізді растаймыз. Бұл әрекеттер экологиялық факторлар әсерінің жағымсыз салдарын жоюға және барлық тиісті мүдделі тараптарды АӨСШК өңірінде экологиялық хабардарлықты арттыру жөніндегі ұжымдық күш-жігерге тартуға бағытталатын болады.

4. Біз өмір сүру және денсаулық сапасын жақсартуға, климаттың өзгеруін азайту және бейімделу, Биоәртүрлілікті жоғалту процесін кері қайтару, қоршаған ортаға байланысты суды тұрақты басқару, экожүйелерді басқару және ластанумен күресу бойынша тәжірибе алмасуға көмектесуге ниеттіміз.

5. Біз АӨСШК-ге мүше мемлекеттерді олардың экологиялық мақсаттарына қол жеткізуде және орнықты дамуды көтермелеуде қолдауға міндеттенеміз.

Қорытындылай келе, біз АӨСШК қағидаттарына адалдығымызды және экологиялық және климаттық мәселелерді шешуге ортақ, бірақ сараланған жауапкершілігімізді растаймыз. Бұл жоғары деңгейлі мәлімдеме АӨСШК аймағы үшін тұрақты болашақ құруға деген ұжымдық шешіміміздің дәлелі болып табылады.

<https://www.gov.kz/memleket/entities/>

ДӨҢГЕЛЕК-ҮСТЕЛ «ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР: СЫН- ҚАТЕРЛЕР ЖӘНЕ ДАМУ ЖОЛДАРЫ»

2024 жылғы 20 қыркүйекте Астанада гибриді форматта «Экологиялық мәдениет және халықаралық міндеттемелер: Қазақстандағы сын-қатерлер мен даму жолдары» тақырыбында жыл сайынғы дөңгелек үстел өтті.

Іс-шараны ҚР Экология және табиғи ресурстар министрлігі «Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі ақпараттық-талдау орталығы» РМК-мен бірлесіп, Астанадағы ЕҚЫҰ Бағдарламалар офисінің қолдауымен ұйымдастырды. Дөңгелек үстел жұмысына ҚР Экология және табиғи ресурстар вице-министрі Жомарт Әлиев мырза, Астанадағы ЕҚЫҰ Бағдарламалар офисінің басшысының орынбасары Юрий Фенопетов мырза, өңірлік Орхус орталықтарының өкілдері, ҰЕҰ, оқу орындары және тәуелсіз сарапшылар қатысты.

Қатысушылар экологиялық мәдениетті қалыптастыру, экологиялық білім беру, қалдықтарды басқаруға жұртшылықтың қатысуы және тұрақты дамуға қол жеткізу мәселелерін талқылады. Мектептерден бастап университеттерге дейінгі барлық деңгейдегі экологиялық білім беру әдістеріне назар аударылды.

ЖОО өкілдері экологиялық қағидаттарды білім беру бағдарламаларына интеграциялау жобаларымен бөлісті, ал ҰЕҰ білім беру іс-шараларының тәжірибесін ұсынды.

Сондай-ақ, қалдықтарды басқаруға азаматтық қоғамның қатысуы қарастырылды. ҰЕҰ қалдықтарды қайта өңдеу саласында ынтымақтастық жөніндегі бастамаларды ұсынды, бұл ластануды азайтуға ықпал етеді. Қазақстанның Орхус конвенциясы бойынша халықаралық міндеттемелері және жаңартылатын энергия көздерін пайдалану тәжірибесі талқыланды. Іс-шара экологиялық білім беру және қалдықтарды басқару саласындағы сарапшылармен мемлекеттік мекемелердің, халықаралық ұйымдардың және жұртшылықтың өзара іс-қимыл алаңына айналды. Талқылау нәтижелері бойынша экологиялық білім беру мен мәдениетті енгізу, қалдықтарды басқару және мемлекеттік органдар мен ҰЕҰ арасындағы күш-жігерді халықаралық тәжірибе негізінде біріктіру бойынша ұсыныстар берілді.

<https://ecogofond.kz/2024/09/20/51268/>

ЧРЕЗВЫЧАЙНАЯ ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ: ПРЕМЬЕР БЕКТЕНОВ ОТВЕТИЛ НА ПРОСЬБУ ДЕПУТАТОВ

Премьер-министр Казахстана Олжас Бектенов ответил на депутатский запрос, касающийся тяжелой экологической ситуации в одном из регионов Казахстана, передает Tengrinews.kz.

Запрос депутатов Сената касался признания тяжелой экологической ситуации в Кентау и на прилегающих к нему территориях. Премьер-министр ответил так:

«Согласно заключению государственной экологической экспертизы проекта «Комплексная оценка состояния окружающей среды и здоровья населения города Кентау и прилегающих населенных пунктов» (№ KZ34VCY02544364 от 26.02.2024), дана рекомендация о признании части изучаемой территории зоной экологического предкризисного состояния (территории города Кентау, в том числе населенного пункта Бургем, и прилегающих к нему сел Ачисай, Хантаги, Баялдыр, Карнак, в том числе населенных пунктов Кушата и Шаштобе), а другой

части - зоной чрезвычайной экологической ситуации (прилегающую к городу Кентау с севера (промышленная зона)».

Чтобы эти зоны получили такие статусы, нужно внести изменения в закон о Приаралье. А до этого финансовые моменты должна одобрить Республиканская бюджетная комиссия.

«В настоящее время акиматом Туркестанской области совместно с заинтересованными государственными органами готовятся финансово-экономические расчеты и обоснования для последующего вынесения на рассмотрение Республиканской бюджетной комиссии», - сообщил глава Правительства.

Напомним, в запросе сенаторов говорилось, что с 2016 года обсуждается возможность объявления города Кентау и окружающих населенных пунктов зоной чрезвычайной экологической ситуации или экологического бедствия.

«Министерству труда и социальной защиты населения необходимо принять конкретные меры для внесения соответствующих законодательных изменений по включению территории Кентау и прилегающих к нему населенных пунктов Туркестанской области в зону, приближающуюся к состоянию экологического кризиса. Кроме того, оказать содействие в решении вопроса о необходимости выделения из республиканского бюджета средств для выплат надбавок сотрудникам бюджетных учреждений, финансируемых из местного бюджета, за проживание в экологической зоне в размере 20 процентов, включая социальные отчисления», - сказал сенатор Мурат Кадырбек, озвучивая депутатский запрос.

<https://tengrinews.kz/>

РОМАН СКЛЯР: УТИЛИЗАЦИЯЛЫҚ АЛЫМДЫ ЖОЮ ЕСКІ КӨЛІКТЕРДІҢ ҚАПТАУЫНА ЖӘНЕ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЖАҒДАЙДЫҢ НАШАРЛАУЫНА ӘКЕЛІП СОҒАДЫ

Қазіргі таңда Қазақстанда 20 млн тұрғынға шаққанда 5 млн-нан астам автомобиль бар. Барлық кедергілерді, соның ішінде 3 жылдан асқан автомобильдерге тіркеу алымын алып тастау ескі машиналардың елімізге көптеп жеткізілуіне, экологиялық жағдайдың едәуір нашарлауына әкеліп соғады. Бұл туралы бірінші вице-премьер Роман Скляр Prime Minister.kz сайтына берген сұхбатында айтты.

«Адамдардан «Сіз осындай ескі көліктерден бөлінетін зиянды газбен демалғыңыз келе ме?» деп сұрау керек. Барлық пікір ескерілуі қажет.

Сондай-ақ біздің зауыттарға барып, онда жұмыс істейтін адамдармен сөйлесуге кеңес берер едім. Кәсіпорындарда локализация өте жоғары, оның ішінде бұл ауылшаруашылық техникасына қатысты: барлық қондырмалар, тіркеме жабдықтары, кабиналар дәнекерлеу, бояу, кесу, иілдіру бойынша техникалық операциялар жүзеге асырылады.

Біздің басты міндетіміз — локализацияны арттыруға ұмтылу. Үкіметтің қазіргі алға қойған мақсаты – елімізге мүмкіндігінше көп пайда әкелу үшін ілеспе өндірістерді құру. Өткен жылы отандық автоөндірушілер 142 мың автомобиль шығарды. Осы жаңа көліктерді сатып алғандар утилизациялық алым төлеген жоқ.

Біз әрбір азамат өсу бенефициары болып табылатын өз өндірісіміз бен өнеркәсібіміздің дамуын ынталандырамыз», — деп атап өтті Роман Скляр.

<https://kznews.kz/zhanalyqtar/>

ДИСТАНЦИОННЫЕ ШТРАФЫ И НОВЫЕ ОСНОВАНИЯ ДЛЯ ПРОВЕРОК: КАКИЕ ПОПРАВКИ ПРЕДЛАГАЕТ МЭПР В ЭКОКОДЕКС

В Экологический и Предпринимательский кодексы планируют внести поправки, касающиеся проверок и автоматизированной системы мониторинга выбросов в окружающую среду. Об этом сообщил на брифинге в СЦК председатель Комитета экологического регулирования и контроля по современной системе мониторинга эмиссий Министерства экологии и природных ресурсов РК Ерболат Кожиков, передает корреспондент inbusiness.kz.

Как сообщил Ерболат Кожиков, комитетом прорабатывается вопрос внесения поправок в некоторые законодательные акты, в том числе в Экологический кодекс, Предпринимательский кодекс и КоАП. Поправки касаются установки и использования предприятиями АСМ (автоматизированная система мониторинга. – Прим.) за выбросами в окружающую среду. «В частности, в пункт 3 статьи 174 Экологического кодекса и статью 144 Предпринимательского кодекса необходимо добавить «отсутствие передачи данных АСМ в НБД (национальную базу данных. – Прим.) в режиме реального времени более 24 часов», что будет автоматическим основанием для внеплановой проверки. Контроль за исполнением предписания по итогам выявленных нарушений также должен быть основанием для внеплановой проверки», – пояснил он. Помимо этого, по его словам, в статью 328 КоАП необходимо внести поправки о штрафах по итогам профконтроля без посещения. То есть, когда АСМ показывает превышение более 24 часов, уполномоченный орган без посещения объектов предприятия может привлечь к административной ответственности и оштрафовать субъект предпринимательства», – подчеркнул представитель ведомства. По данным МЭПР РК, из 91 предприятия, обязанного установить АСМ, в настоящее время установили только 62 предприятия или 68%. «Из них 34 подключены к цифровой платформе уполномоченного органа, 28 – на стадии подключения, 12 предприятий ведут работу по установке АСМ и планируют завершить до конца года. 17 предприятий по причине отсутствия финансирования планируют введение АСМ на более поздний срок – 2026-2029 годы. Из них 12 коммунальных предприятий и пять энергетических. По части финансирования внедрения АСМ на коммунальных предприятиях рассматривается акиматами вопрос о финансировании в рамках

природоохранных мероприятий за счет экологических платежей», – рассказал Ерболат Кожиков. Он добавил, что в целом за нарушения требований по установке АСМ 18 предприятий привлечены к ответственности на общую сумму порядка 9,6 млн тенге.

Как напомнил глава Комитета, по поручению Президента страны предприятия 1-й категории обязаны установить АСМ с 1 января 2023 года. «Эта система отслеживает показатели эмиссий в окружающую среду на основных стационарных источниках эмиссий с дальнейшей передачей данных в информационную систему уполномоченного органа в режиме реального времени.

Министерством в июне 2021 года разработаны критерии установки АСМ. Так как внедрение впервые, мы на первом этапе охватили крупные предприятия. Определены критерии – валовый выброс 500 и более тонн загрязняющих веществ в атмосферу в год от каждого стационарного источника. Для станций на твердом топливе – 50 МВт и более, на газе – 500 МВт и более», – уточнил он. Для выпусков сточных вод определен сброс в водный объект или на местности, за исключением прудов-испарителей и накопителей. «Национальный банк данных о загрязнениях окружающей среды на сегодня Министерством реализуется. Эта цифровая платформа предоставляет полные данные обо всей инфраструктуре экологического фонда, обеспечивает взаимодействие между государством, предприятиями и общественностью.

Основная функция – сбор данных АСМ и анализ, также включает АСМ-эмиссии, общественные слушания, производственный экологический контроль, государственный кадастр отходов, регистр выбросов и переноса загрязнителей, государственный углеродный кадастр», – пояснил Ерболат Кожиков. Также интерактивная карта обеспечивает доступ к публичной информации о природных ресурсах, достопримечательностях. Пользователям доступна информация о территориях, подверженных воздействию загрязнений окружающей среды, пунктах сбора и переработки ТБО, исторических загрязнениях и экологической напряженности, мониторинг стихийных свалок.

<https://inbusiness.kz/>

«ТАЗА ҚАЗАҚСТАН» - САНАЛЫ ҚОҒАМНЫҢ БЕЛГІСІ

Қасым-Жомарт Тоқаев, Қазақстан Республикасының Президенті:

- Шын мәнінде, елімізді көгалдандыру, абаттандыру – үлкен мемлекеттік маңызы бар іс. Бұл бүгін шығып, ертең ұмытып кететін бірреттік науқан емес. Аталған жұмыс тұрақты түрде жүргізіледі. Туған жерімізді таза ұстауымыз керек. Бұл – жалпыұлттық мәселе.

Дүние жүзінде әртүрлі экологиялық іс-шаралар тұрақты түрде өткізіліп тұрады, бұл проблемаларға назар аударып, адамдарды сол немесе басқа әрекетке ынталандыру керек. Мұндай шаралардың ауқымы мүлдем басқа: жергілікті және бір елді мекенге қатысты (мысалы, сенбілік және экологиялық жүгіру), ұлттық және халықаралық. Бұл әрекеттердің бастамашылары – жаһандық қорлар, мемлекеттік органдар немесе қоғамдық ұйымдар. Еліміз осы орайда республика көлемінде «Таза Қазақстан» акциясын өткізуде. «Таза Қазақстан» республикалық акциясы еліміздің барлық аймағында жалғасын тауып, ұлттық идеологиясына айналды. Бүгінде бұл шараға ерікті жастар мен белсенді студенттер ғана емес. Сонымен қатар түрлі мекеме қызметкерлері мен ғалымдар да атсалысуда. Басты мақсат – азаматтарды өз қаласы мен ауылын, ауласын таза ұстап, көшет отырғызуға үндеу, халықтың назарын табиғаттың ластану проблемасына аудару, тазалықты, қоршаған ортаны сақтап, экологиялық мәдениетті қалыптастыру. Қазақстан Республикасының Экология және табиғи ресурстар министрлігі «Таза Қазақстан» кең ауқымды акциясы аясында @TazaQazBot телеграммалық чат-ботының ыңғайлы телеграммасы арқылы қала және экологиялық мәселелер туралы өтініштер жіберудің жаңа қызметін әзірледі. Бұл елдің әрбір мүдделі тұрғынына проблемалық аймақтарды дереу суретке түсіруге немесе галереядан суреттерді жүктеуге, орналасқан жерді көрсетуге және мәселені егжей-тегжейлі сипаттауға мүмкіндік береді.

Сонымен қатар, елімізде бірнеше міндет бар:

- 2030 жылға қарай парниктік газдар шығарындыларын 15 % азайту және 2060 жылға қарай климаттық бейтараптық мақсаттарына қол жеткізу;

- бейімделу қабілетін арттыру, тұрақтылықты нығайту және климаттың өзгеруіне осалдықты азайту;

- регенеративті өсу моделіне көшу, экономикалық өсуді ресурстарды пайдаланудан және қоршаған ортаның нашарлауынан ажырату және айналмалы экономикаға көшуді жеделдету;

- ауаны, суды және топырақты қоса алғанда, нөлдік ластануға ұмтылу және қазақстандықтардың денсаулығы мен әл-ауқатын қорғау;

- биологиялық әртүрлілікті қорғау, сақтау және қалпына келтіру, сондай-ақ табиғи капиталды ұлғайту;

- өндіріс пен тұтынуға байланысты экологиялық және климаттық қысымды төмендету (әсіресе энергетика, өнеркәсіп, ғимараттар мен инфрақұрылым, ұтқырлық, туризм, халықаралық сауда және азық-түлік жүйесі салаларында).

Әр азамат өз мүмкіншілігіне қарай ықпал етіп, үлесін қосу - біздің саналы қоғамымыздың экологиялық мәдениетін дамытуға қосқан орасан зор үлесі болмақ. Экология мәселесі елімізде ғана емес, әлемде өзекті мәселелердің бірі. Жалпыұлттық міндет – туған жерді қорғап, сақтап қалу. Әр азамат өз тарапынан белсене қатысатын болған жағдайда, алынбас қамал, аспас белес қалмас. Осы орайда елімізде Қазақстан экологиялық мәдениетті дамытудың 2024-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы бекіту кезеңінде. Табиғатты аялау, табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану және биоалуантүрлілікті сақтау өмірлік қажеттілікке айналып отыр. Халықтың экологиялық жауапкершілігінің артуымен тұрмыстық экобелсенділік – мақсаты адам қызметінің қоршаған ортаға теріс әсерін азайту болып табылатын күнделікті тәжірибелер өзекті бола түсуде. Кейбір мәселеге тоқтала өтсек. Адам

әрекетінің нәтижесінде пайда болатын қоқыс климаттың өзгеруіне әкеліп, топырақты, суды, ауаны ластайды. Синтетикалық материалдардан жасалған ұсақ заттарды құстар мен жануарлар жейді, бұл көбінесе олардың өліміне әкеледі. Пайдаланылған газдар қоршаған ортаға және адам денсаулығына теріс әсер ететін ең зиянды факторлардың бірі болып табылады. Бұл мәселе, әсіресе, автомобиль көлігі ауаны ластаудың негізгі көздерінің бірі болып табылатын ірі қалаларда өткір. Пайдаланылған газдардың құрамына келесідей зиянды заттар кіреді: көмірқышқыл газы және көміртегі тотығы, азот оксидтері, күкірт оксидтері, көмірсутектер және қатты бөлшектер, әртүрлі қоспалар, соның ішінде металдар (қорғасын, мыс және т.б.). Су объектілерінің ластануы табиғи немесе антропогендік көздерден келетін сыртқы улы заттардың әсерінен табиғи ортаның бұзылуына әкеледі. Су қоймасындағы қатты ластану көздеріне ұзақ уақыт әсер ету ондағы зиянды қоспалар концентрациясының шекті рұқсат етілген нормадан жоғары ұлғаюына әкеледі, бұл экожүйеге де, ондағы суды ауыз және тұрмыстық қажеттіліктерге пайдаланатын адамдардың денсаулығына да қауіп төндіреді. Топырақтың ластануы тізбекті реакцияны тудырады. Ол топырақтың биоалуантүрлілігіне әсер етеді, топырақтың органикалық заттар қорын және оның сүзу қабілетін азайтады. Топырақтың ластануынан топырақтың ылғалдылығы мен жер асты сулары ластанып, топырақтағы қоректік заттардың балансы бұзылады. Бұл тек бірнеше аталмыш ластану түрлері. Оның алдын алу – біздің қолмызда. Осы әлемдік деңгейдегі мәселені шешу мен алдын алу үшін әр еліміздің азаматы атсалысса ғана нәтиже болмақ. Бір жағадан бас, бәр жеңне қол шығарып, біртұтас елдімізді көрсететін күн туды. Ортақ мақсатты жүзеге асыру үшін тысқары қалмай, жаңа жүйенің қалыптасуына атсалысу керек деп сенемін. «Таза Қазақстан» - саналы қоғамның белгісі.

РМК «ҚОҚ АТО» ҚР ЭТРМ.

«ПРОЦЕСС ОЧЕНЬ УВЛЕК ДЕТЕЙ»: КОВЕР ИЗ КРЫШЕК ИЗГОТОВИЛИ В ДЕТСАДУ АЛМАТЫ

7 тысяч крышек от пластиковых бутылок использовали воспитанники алматинского ясли-сада, родители и педагоги для изготовления ковра в национальном стиле, передает ИА «NewTimes.kz» со ссылкой на 24KZ.

Из пластика можно, оказывается, даже создать разноцветный ковер размером 3 на 4 метра.

Изделие теперь используют еще и как терапевтическое средство — малыши ходят по нему босиком, это стимулирует мозговую деятельность и благотворно влияет на развитие речи, считают педагоги. «Крышкоград» (Город крышек) — авторский проект нашего сада. Эта работа — самая первая, с чего все и началось.

Процесс очень увлек детей. Например, дети из младших групп приносили крышки, а ребята постарше с педагогами собирали ковер.

В день на эти занятия мы отводили по два часа», — рассказала методист ясли-сада Айгерим Баимбетова.

Бережному отношению к окружающей среде сотрудники сада уделяют особое внимание. Ясли-сад часто принимает участие в различных акциях, таких, к примеру, как «Чистый город». «Мы хотим привить ребенку осознанное отношение к окружающей среде.

Проводим для детей различные занятия по экологической культуре и, конечно, учим на собственном примере», — отметила заведующая ясли-садом Айнур Алимбекова. В детском саду занимаются также робототехникой и обучают навыкам различных видов прикладного искусства.

И все это, как правило, в игровой форме.

<https://newtimes.kz/>

ЖОЛБАРЫСТАР ҚАЗАҚСТАНҒА ОРАЛАДЫ

қызметкерлеріміздің өз істеріне адалдығының нәтижесін көріп отырмыз. Қазақстанға алғашқы жолбарыстар жеткізілді және осы атаулы оқиға бағдарлама міндеттерінің сәтті орындалғанын растайды», – деді өз сөзінде Қазақстан Республикасының Экология және табиғи ресурстар министрі Ерлан Нысанбаев.

Жолбарыстардың ұрпақтары жабайы табиғатқа жіберілуі күтілуде, бұл түрше Қазақстанда 70 жылдан астам уақыттан кейін қайта пайда болайын деп орыт. Бұл жолбарыстар популяциясы мен аймақтың биоәртүрлілігін қалпына келтіруде маңызды рөл атқарады. «WWF-та бірнеше ондаған жылдар бойы жүргізілген жұмыстан кейін осы жоба – мен еңбек сіңірген ең ерекше жобалардың бірі болып саналады. Осыдан 15 жыл бұрын жабайы табиғатта жолбарыстар мүлдем жойылып бара жатқан кезде мұндай жоба іске асырылады деп ойлаған? Бұл жоба – жай ғана жолбарыстармен жүргізілген әсері мол жұмыс емес. Біз жойылып бара жатқан жыртқышты сақтап қалумен шектелмей, сонымен қатар әріптестерімізбен бірлесе отырып тұтас экожүйені қалпына келтіреміз, бұл осы жерлерде өмір сүретін адамдарға орасан зор экологиялық және әлеуметтік пайдасын тигізеді. Бірнеше жыл бойғы жұмыстың осындай нәтижесі жеткізуі фактісі бүкіл әлем бойынша табиғат пен жойылып бара жатқан түрлерді қайта қалпына келтіруге болатыны туралы үміт ұялатады», – дейді WWF Нидерландтың жабайы табиғат жөніндегі сарапшысы Герт Полет.

Ағымдағы жылдың жазының басында WWF қолдауымен Қазақстан Республикасының Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитеті мен Нидерландының Святой Льва орталығы арасында Меморандум жасалды. Меморандумда 2 жолбарысты ақысыз беру және оларды Қазақстанға жеткізу туралы келісім болды, ал олардың ұрпақтарын жабайы табиғатқа қайта жіберу үшін одан әрі өсіру көзделді.

«Нидерланд орталығымен арадағы меморандум Қазақстанда жолбарыстарды өсіру мақсатында бірлескен өнімді жұмыстың бастамасына жол ашты. Ол елімізде биоәлуантүрлілікті сақтап қалу және қайта алпына келтіру жолында маңызды қадамға айналды. Сонымен қатар, бұл құжат табысты халықаралық ынтымақтастықтың үлгісін паш етеді. «Іле-Балқаш» резерватының қарышты дамуы, қайта жерсіндіру бағдарламасының барлық белгіленген жоспарларының нақты іске асырылуы және халықаралық әріптестердің қолдау көрсетуі болашақтағы экологиялық бастамаларға және еліміздің табиғатты қорғау саласындағы жетістіктеріне сенімді негіз қалыптастырады», – деп атап өтті ҚР Экология және табиғи ресурстар министрлігі Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінің төрағасы Данияр Тұрғамбаев.

«Біз өз орталығымыздағы барлық аңдардың болашағы жақсы, мүмкіндігінше олардың табиғи тіршілік ортасына барынша жақын болуы үшін барымызды салуға тырысамыз. Біздің ұйымымыздың басты арманы – жолбарыстардың бұрын өздегі мекендеген Қазақстанға қайта оралуы бағдарламасына өз үлесімізді қосу», – дейді Lion Foundation қорының директоры Роберт Крюйфф. Осы демалыс күндері жолбарыстар тұрақты қүзетшілердің бақылауымен жаңа үйіне жүк ұшағы мен вертолет арқылы арнайы транспорттық контейнерлерде жеткізілді. Қазіргі уақытта олар «Іле-Балқаш» резерватының қорықтық аймағының шекарасында орналасқан кіші вольерде акклиматизациядан өтуде. Бірнеше аптадан кейін оларды кеңірек вольерлерге шығарады.

«Бұл атаулы және тарихи оқиға – Қазақстан үкіметінің WWF және БҰҰДБ қолдауымен Іле-Балқаш сағасы экожүйесін қайта қалпына келтіру және өңірде жолбарыстарды жерсіндіру бойынша өршіл бағдарламасының бір бөлігі. Орталық Азияда бұл жыртқыштар 70 жылдан астам бұрын жойылып кетті және бүгінгі таңда бүкіл әлем осындай салтанатты оқиғаның күегері болып отыр. Жолбарыстарды жерсіндіру олардың тарихи отанына қайта оралуына ғана емес, сонымен бірге тұрақты экожүйені қалпына келтіру үшін маңызды қадам болып саналады, бұл адамдарға ғана емес, елдің табиғатына да үлкен пайдасын тигізеді. Бұл жоба биоәлуантүрлілікті сақтап қалу және экологиялық тепе-теңдікті қолдау үшін ғаламдық күш-жігер салуды білдіреді» – дейді WWF Еуропа және Солтүстік Африка елдері жөніндегі өңірлік директоры Аджай Барай.

Ауқымды жобаны іске асыру кезінде Қазақстан Республикасының Нидерландыдағы Елшілігі белсенді көмек көрсетті.

<https://www.gov.kz/memleket>

КАК В АЛМАТЫ ВОЗРОЖДАЮТ ЯБЛОНИ СОРТА АПОРТ, РАССКАЗАЛИ В НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК РК

Национальная академия наук при президенте РК впервые провела День сада на тему Garden Day - Aport, сообщает пресс-служба министра сельского хозяйства РК Айдарбека Сапарова.

Мероприятие организовали на базе регионального филиала «Талгар» Казахского научно-исследовательского института плодово-овощеводства. В нем приняла участие вице-министр сельского хозяйства РК Ербол Тасжуреков, заместитель акима Алматинской области Нуржан Кудайбергенов, руководители НИИ, представители агробизнеса, ученые из Турции, Польши и Болгарии.

В Казахстане принимаются меры по возрождению национального сорта яблок апорт. Президент Национальной академии наук Республики Казахстан Ахылбек Куришбаев сообщил, что при филиале «Талгар» на 5 га высадили маточные саженцы сортов апорт алматинский и апорт кроваво-красный. Саженцы отобрали из 115 клонов апорта по вкусовым качествам и устойчивости к болезням. Кроме того, путём генетического анализа отобрали сорта дикой яблони Сиверса, совместимые с апортом, так был заложен семенной сад.

В 2023 году в Казахстане вырастили более 251 тысячи тонн яблок, из которых 98,5 тысяч тонн было импортировано. В промышленных садах вырастили более 194 тысяч тонн. Только за первое полугодие этого года импортировали 94 тысячи тонн яблок.

<https://www.inalmaty.kz/>

В КАСПИЙСКОМ МОРЕ ОБНАРУЖЕН РЕДКИЙ ВИД ЛОСОСЯ

Редкий вид лосося был обнаружен экспедиционной группой во время научно-исследовательского лова, передает агентство Kazinform со ссылкой на ТОО «Научно-производственный центр рыбного хозяйства» РК.

Во время научно-исследовательского лова был выловлен экземпляр каспийского лосося (*Salmo caspius*) или каспийская кумжа (*Salmo trutta caspius*).

Согласно прижизненно снятым биологическим показателям, длина тела рыбы 47 см, вес 1,3 кг. После рыба была выпущена в Каспий. Экспедиционным отрядом были сделаны фото- и видеоматериалы рыбы и составлен Акт с командой морского судна «Акку» о поимке, прижизненных исследованиях и выпуске в море столь редкого экземпляра.

Мониторинг и отбор проб в казахстанской части Каспийского моря проводится в рамках научно-технической программы «Устойчивое развитие природно-хозяйственных и социально-экономических систем Западно-Казахстанского региона в контексте зеленого роста: комплексный анализ, концепция, прогнозные оценки и сценарии» на 2023–2025 годы. В настоящее время экспедиционная группа ТОО «Научно-производственный центр рыбного хозяйства» находится в районе залива острова Кендерли, на станции № 1.

<https://www.inform.kz/ru/>

КАК В КАЗАХСТАНЕ БУДУТ ВОЗРОЖДАТЬ ЛЕСА

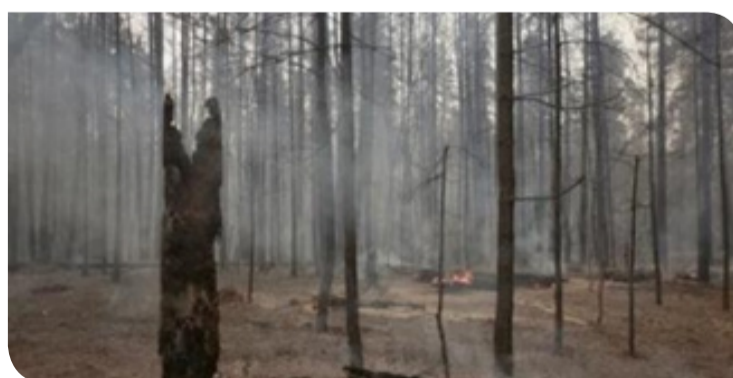
Пожары сильно сократили лесной массив Казахстана. Президент поручил высадить два миллиарда деревьев. Как это поручение реализуется на практике, рассказали на пресс-конференции в Службе центральных коммуникаций, передает корреспондент BaigeNews.

Площадь лесов в Казахстане составляет 13 млн га. Это всего лишь 5% территории страны. В этой связи Президент поручил посадить два млрд деревьев и увеличить площадь до 14,5 млн га к 2030 году.

В Министерстве экологии и природных ресурсов рассказали, какие принимаются меры на сегодня. В настоящее время высажено 975 млн саженцев. Однако почти половина из них не выживают. При этом чаще всего в Казахстане не приживаются сосны.

«В ходе инвентаризации в весенне-осенний период ежегодно мы проводим мониторинг приживаемости лесных культур. Лесоводы и контролирующая инспекция проводят ревизию насаждений и выводят процент выживаемости. Но страна у нас большая. Представлено семь климатических зон - от пустынной до таёжной, поэтому для разных регионов процент приживаемости разный. Для сосновых лесов до 30%.

Северные и восточные регионы - до 70% от высаживаемого количества деревьев на гектар. Предварительная оценка - в среднем по стране - 60%, - сообщил заместитель председателя Комитета лесного хозяйства и животного мира Министерства экологии Мурат Елемесов.

Чтобы увеличить приживаемость деревьев до 90% и сократить срок выращивания насаждений, в Казахстане создали лесосеменной комплекс с закрытой корневой системой. Этот пилотный проект планируют внедрить в шести регионах Казахстана. Большой угрозой для зеленого фонда являются пожары, усилен контроль за подготовкой к пожароопасному сезону. Нехватки в человеческих ресурсах нет, сообщили в Минэкологии. После ЧП в Абайской области сотрудникам лесной охраны и лесных пожарных станций подняли заработную плату. В зависимости от стажа сегодня они получают от 180 000 до 350 000 тенге. До 2027 года планируется полное укомплектование материально-технического оснащения лесных учреждений для повышения их эффективности в борьбе с пожарами и сохранении лесных ресурсов.

<https://baigenews.kz/>

КАЗАХСТАН И УЗБЕКИСТАН ОПРЕДЕЛИЛИ 10 ГИДРОПОСТОВ НА СЫРДАРЬЕ ДЛЯ СИСТЕМ УЧЕТА ВОДЫ

Астана. 23 сентября. КазТАГ – Казахстан и Узбекистан определили 10 гидропостов на Сырдарье для систем учета воды, сообщает пресс-служба министерства водных ресурсов и ирригации Казахстана.

«Министр водных ресурсов и ирригации Нуржан Нуржигитов встретился с министром водного хозяйства Узбекистана Шавкатом Хамраевым. Стороны обсудили актуальные вопросы двустороннего и регионального сотрудничества. Если подробнее – министры обсудили автоматизацию гидропостов и цифровизацию учета воды на реке Сырдарья. На сегодня Казахстан и Узбекистан согласовали 10 точек, на которых планируется установить современные системы учета воды. Нуржан Нуржигитов подчеркнул, что ведутся переговоры с международными финансовыми организациями и компаниями по совместной реализации проекта», - говорится в сообщении.

«Центрально-азиатские страны должны прийти к единому соглашению, что нашим стремлением, помимо экономического развития, должно стать сохранение водной экосистемы Аральского региона. Ведь это наш общий бассейн, где формируется водный сток. Однозначно, это будет взаимовыгодным сотрудничеством. Таким образом, мы можем выйти из ситуации или растянуть более-менее благоприятный процесс (испарения) настолько, насколько это возможно», — говорит эксперт.

Также стороны обсудили режимы работ Нарын-Сырдарьинского каскада водохранилищ на предполивной сезон следующего года. На ближайшем заседании Межгосударственной координационной водохозяйственной комиссии Центральной Азии планируют составить прогнозный график работы водохранилищ и утвердить объемы подачи воды.

«Большое спасибо коллегам из Узбекистана за активное участие в заседании Международного Фонда спасения Арала и озвученные предложения. За год мы убедились, что наша совместная работа дает положительный результат, поэтому мы намерены продолжать тесное двустороннее сотрудничество. По многим вопросам мы придерживаемся общих взглядов. Это позволяет нам на взаимовыгодной основе решать большинство имеющихся вопросов», - сказал Нуржигитов.

Хамраев, в свою очередь, заявил о желании Узбекистана укрепить взаимодействие в рамках МФСА. «Узбекистан полностью поддерживает председательство Казахстана в Международном Фонде спасения Арала. И мы хотим усилить взаимодействие в этом направлении, вместе работать над проектами. Например, по сохранению экосистем бассейнов рек Сырдарья и Амударья, обеспечению местных жителей качественным питьевым водоснабжением, восстановлению малых и локальных водоемов и других», - отметил Хамраев.

Кроме того, стороны обсудили разработку Региональной стратегии рационального использования водных ресурсов. По итогам переговоров министры подписали протокол встречи.

<https://kaztag.kz/ru/>

ОКЕАНОЛОГ РАЗВЕЯЛ МИФ О СКОРОМ ИСЧЕЗНОВЕНИИ КАСПИЙСКОГО МОРЯ

Уровень воды в Каспийском море всегда будет повышаться и понижаться, предпосылок для исчезновения водоема нет. Об этом РИА Новости заявил океанолог Владимир Шевченко, передает Tengrinews.kz.

«История изменения уровня Каспия научно исследуется уже около 200 лет. И отмечено, что колебания уровня были действительно очень большие, иногда десятки метров. Проблемы до сих пор однозначно не решены. Здесь соотношение баланса испарения и поступления речного стока», - рассказал ученый. Он отметил, что в Аральском море беда была другая. Реки Амударья и Сырдарья были разобраны на хлопковые поля, и в условиях аридного климата море начало исчезать.

«Каспий же питают такие реки, как Волга, идущая по очень большой Восточно-Европейской платформе, сток сильно не меняется, он стал зарегулированным», - сказал Шевченко. Ученый подчеркнул, что колебания уровня воды в Каспийском море вызваны

в основном естественными причинами, поэтому они «были и будут». «Конечно, в поставке отдельных компонентов стока наблюдается некий беспорядок по сравнению с тем, что было до строительства каскада водохранилищ, но тем не менее такого кардинального изменения,

которое привело бы к исчезновению, нет», - заявил Шевченко.

Ранее глава Росводресурсов Дмитрий Кириллов заявил РИА Новости, что колебания уровня воды в Каспийском море носят циклический характер, по одному из прогнозов, он может снова начать повышаться к концу XXI века. Каспийское море находилось в стадии маловодности с 30-х по 70-е годы прошлого века, после чего уровень начал подниматься. С 1998-2000 годов уровень вновь стал снижаться.

<https://tengrinews.kz/>

ИНФОРМАЦИОННУЮ СИСТЕМУ ПРОГНОЗИРОВАНИЯ И МОДЕЛИРОВАНИЯ ПАВОДКОВ РАЗРАБАТЫВАЮТ В КАЗАХСТАНЕ

Министр водных ресурсов и ирригации Нуржан Нуржигитов на заседании Правительства 24 сентября 2024 года рассказал, какие меры предпринимаются для совершенствования прогнозирования паводков, сообщает Zakon.kz.

Нуржан Нуржигитов отметил, что совместно с Министерством цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности ведется работа по созданию информационной системы для прогнозирования и моделирования наводнений flood.gharysh.kz.

«В четвертом квартале 2024 года планируется ее запуск. Информационная система позволит моделировать соответствующие прогнозы для принятия стратегических решений, то есть будет доступна возможность визуализировать на карте зоны риска потенциальных подтоплений, соответствующих прогнозным значениям, предоставляемым компетентными органами», - сообщил министр. Глава Минводных ресурсов также рассказал, что планируется подписать с Министерством водного хозяйства КНР Меморандум о взаимопонимании и сотрудничестве в области водных ресурсов, в рамках которого, в том числе будут рассматриваться вопросы борьбы с наводнениями

и паводками. С Российской Федерацией достигнута договоренность о создании единой рабочей группы по всем казахстанско-российским трансграничным водотокам для координации действий сторон в период прохождения половодий и паводков.

22 августа 2024 года РГП «Казгидромет» открыл доступ к интерактивной карте «Гидрологический мониторинг», которая предоставляет подробную информацию о текущем состоянии водных объектов Казахстана.

<https://www.zakon.kz/>

ВОЕННЫЕ ВОДОЛАЗЫ ОЧИСТИЛИ ДНО КАСПИЯ В АКТАУ

В рамках экологической акции «Таза Қазақстан» к массовому субботнику была привлечена водолазная служба военно-морских сил Вооруженных сил Казахстана, передает агентство Kazinform со ссылкой на пресс-службу Министерства обороны РК.

В подводной уборке были задействованы три водолаза, которые, вооружившись мешками, убрали мусор со дна моря на глубине 10-15 метров и на площади 250 квадратных метров.

- В последний раз при очистке морского дна было собрано 10 мешков мусора, на этот раз 12. В основном это пластик, полиэтиленовые пакеты, бутылки, железо. Просим население соблюдать чистоту на море и не выбрасывать мусор в воду на отдыхе, - обратился начальник водолазной службы военно-морских сил войсковой части 29011 Сайран Абдикаримов.

Военнослужащие выразили готовность поддерживать акции по уборке на постоянной основе.

Каспий – уникальный водоем, который является самым большим по площади озером мира. Берега Каспия принадлежат пяти государствам, включая Казахстан, Россию, Иран, Туркменистан и Азербайджан.

Каспийское море – самый богатый в мире водоем по численности и видовому разнообразию осетровых.

12 августа пятью прикаспийскими государствами отмечается Международный День Каспия.

В 2006 году в силу вступила Рамочная конвенция по защите Каспийского моря и окружающей среды от загрязнения.

Документ был подписан 12 августа 2006 года в Тегеране.

Одним из ключевых направлений практического использования ресурсов Каспийского моря является рыболовство и рыбоводство.

<https://www.inform.kz/ru/>

ПАВЛОДАР ОБЛЫСЫНДА КҮЗГІ АҢШЫЛЫҚ МАУСЫМЫ АШЫЛАДЫ

ПАВЛОДАР. KAZINFORM - Облыс аумағындағы 38 аңшылық шаруашылығының 28-інде аң аулауға рұқсат етілген. Биыл құстар бойынша квота 28 092 үйрекке, 2034 қазға, 2086 қасқалдаққа және 1179 құрға қарастырылып отыр.

Тамыздың 31-нен бастап облыс аумағында күзгі-қысқы аңшылық маусымы ашылады.

Атап айтқанда, 31 тамыздан 30 қарашаға дейін қаз, үйректі, қасқалдақты,

1 қыркүйек - 15 қараша аралығында борсықты,

15 қыркүйектен 30 қарашаға дейін құрды, 2 қыркүйектен 30 қарашаға дейін шілді, 2 қыркүйек - 31 желтоқсан аралығында жабайы шошқаны,

15 қыркүйектен 31 желтоқсанға дейін Сібір елігінің аналығы мен лақтарын,

1 қарашадан 2025 жылдың 15 ақпанына дейін қоян, түлкі, қарсақты аулауға рұқсат беріледі.

Ал итпен және жыртқыш құстармен саятшылық жасайтындар үшін қоян, түлкі, қарсақ аулау кезеңі 15 қазаннан 2025 жылдың ақпан айына дейін деп көрсетілген.

- Бекітілген квотаға сәйкес 28092 үйрек, 2034 қаз, 2086 қасқалдақ және 1179 құр аулауға рұқсат етілген. Бұған қоса 130 қарақұйрық, 194 борсық, 1730 суыр, 5212 қоян, 354 түлкі, 87 қарсақ, 12 жабайы шошқа және

161 елік квотаға енді. Күзгі-қысқы аңшылық маусымы облыс аумағындағы 38 аңшылық шаруашылығының 28-інде рұқсат етіледі. 10 аңшылық шаруашылығында квота бөлінбегендіктен және резервтік қорда тұрғаны себепті аң аулауға тыйым салынған. Сондай-ақ «Қызылтау» зоологиялық қорығы, Баянауыл ұлттық табиғи паркі, «Ертіс орманы» резерватында, «Ертіс өзенінің жайылмасы» қорығында аңшылық жүргізуге қатаң тыйым салынған, дейді Павлодар облыстық орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі аумақтық инспекциясының басшысы Руслан Төлепбаев. Аңшылыққа шыққан адамда аңшы куәлігі, аңшылық шаруашылығы субъектісінің жолдамасы немесе жануарлар дүниесін пайдалануға рұқсаттама, қару сақтауға және алып жүруге рұқсаттама, жыртқыш құстармен немесе иттермен аң аулау кезінде оларға тиісті төлқұжаттар болуы керек. Маусымдық жолдаманың орташа құны 14 мың теңгеден басталады. Жануарларды заңсыз аулағаны немесе аңшылық ережесінің талаптарын бұзғаны үшін әкімшілік және қылмыстық жауапкершілік қарастырылған. Құстар мен қылшықты жануарлардың бір данасы үшін келтірілген залалға 5 айлық есептік көрсеткіш, тұяқты жануарларға 7,5-тен 750 айлық есептік көрсеткішке дейін айыппұл қарастырылған.

Еске сала кетейік, Павлодарда елік атқандар сотталды.

<https://kaz.inform.kz/news/>

БАЛҚАШ ЖАҒАЛАУЫНДА ИНЖЕНЕРЛІК-КОММУНИКАЦИЯЛЫҚ ЖЕЛІ САЛУДЫҢ ҚАРАЖАТ МӘСЕЛЕСІ ШЕШІЛДІ

Астана. 18 қыркүйек. ҚазТАГ – Балқаш көлінің жағалауында инженерлік-коммуникациялық желі салудың қаражат мәселесі шешілді, деп хабарлайды агенттіктің тілшісі.

«2024 жылы Жетісу облысында инфрақұрылымдық жобаларды жүзеге асыру үшін бюджеттен Т75 млрд қаржы бөлінді, оның ішінде әлеуметтік салада 24 жобаны жүзеге асыруға Т20,2 млрд инженерлік инфрақұрылым саласында 153 жобаға Т45,9 млрд және көлік инфрақұрылымындағы 19 жобаға Т8,8 млрд бөлінді, оларды жүзеге асыру бойынша қаржыны жұмыс жүргізілуде», - деп жауап берді премьер-министр

Олжас Бектенов Жетісу облысындағы инфрақұрылымдық жобаларды қаржыландыруға қатысты депутаттардың сауалына.

Премьердің айтуынша, республикалық бюджет комиссиясының шешімімен (2024 жылдың 22 тамызындағы

№18) 2025 жылға жобаларды жүзеге асыру үшін Жетісу облысына Т50,1 млрд бөлуге қолдау көрсетілген. Ол жобалардың ішіне Ақсу ауданының орталық аудандық ауруханасын сейсмикалық күшейту, Балқаш көлінің жағалауында инженерлік-коммуникациялық желі салу, облыстық маңызы бар 5 көпірді қайта жаңғырту кіреді. «Ұлттық қор есебінен жалпы құны Т131,7 млрд құрайтын 124 мың тұрғыны бар Ақсу, Сарқан, Алакөл аудандарының 66 елді мекенін табиғи газбен қамтитын «Талдықорған – Үшарал» магистралдық газ желісінің құрылысы басталды», - деп хабарлады ол.

Сондай-ақ үкімет басшысы өз кезегінде жергілікті атқарушы органдар бизнес өкілдерімен бірлесіп, жол бойындағы қызмет көрсету нысандарын жаңғырту есебінен туристік инфрақұрылымды дамыту бойынша жұмыстар күшейтілетінін атап өтті.

<https://kaztag.kz/kz/news/>

ОЗЕРА ГНПП «БУРАБАЙ» БУДУТ НАХОДИТЬСЯ ПОД КРУГЛОСУТОЧНЫМ НАБЛЮДЕНИЕМ

Кокшетау. 27 августа. KAZAKHSTAN TODAY - Дополнительные меры для защиты водоемов и сохранения ихтиофауны предпринимает дирекция государственного национального природного парка «Бурабай». На берегах озер нацпарка началась установка систем видеонаблюдения, сообщает пресс-служба нацпарка.

«Первым под защиту попадет озеро Жукей, облюбованное рыбаками. Здесь же чаще всего фиксируются факты незаконной рыбалки. Из семи фактов незаконной рыбалки, зафиксированных в этом году на озерах нацпарка, четыре имели место именно на озере Жукей. Смарт-система позволит более эффективно контролировать ситуацию на водоеме и пресекать подобные случаи. Оптические камеры высокого разрешения способны вести непрерывное наблюдение за акваторией и береговой

зоной озера в режиме реального времени. Мы ожидаем, что внедрение современных технологий видеонаблюдения на озерах не только обеспечит сохранность ихтиофауны, но также станет мощным сдерживающим фактором для тех, кто портит скалы и бросает мусор. В следующем году на очереди озеро Щучье. Постепенно умные технологии Smart National Park Burabay возьмут под контроль все шесть крупных озер парка», - рассказал директор ГНПП «Бурабай» Сергей Быков.

Система видеоконтроля на озере Жукей будет введена в эксплуатацию до конца осени. Ранее в рамках экологической акции «Чистые берега» двести волонтеров собрали более двух тонн мусора на берегах озер в ГНПП «Бурабай».

<https://www.kt.kz/rus/ecology/>

Республиканское государственное предприятие на праве хозяйственного ведения «Информационно-аналитический центр охраны окружающей среды» Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан (далее – Услугодатель) оказывает государственную услугу «Предоставление экологической информации» (Государственная услуга) физическим и юридическим лицам с целью обеспечения населения достоверной информацией о состоянии окружающей среды и ее объектов.

На основании «Правил оказания государственных услуг в области охраны окружающей среды», утвержденных Приказом министра экологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 02 июня 2020 года №

130 (Правила), порядок предоставления государственной услуги оказывается с момента подачи документов через веб-портал «Электронное правительство» www.egov.kz в течение 1 (одного) рабочего дня.

Режим работы веб-портала «Электронное правительство» осуществляется круглосуточно, за исключением технических перерывов, связанных с проведением ремонтных работ (при обращении услугополучателя после окончания рабочего времени, в выходные и праздничные дни, согласно Трудовому кодексу Республики Казахстан от 23 ноября 2015 года, прием заявлений и выдача результатов оказания государственной услуги осуществляются в течение следующего рабочего дня).

Государственная услуга предоставляется на бесплатной основе. В заявлении необходимо указать наименование и реестровый номер запрашиваемого документа.

Информация о предоставлении государственной услуги размещена на сайте Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан в разделе «Услуги» (www.ecogeo.gov.kz) и на сайте РГП «ИАЦ ООС» в разделе «Государственная услуга» (<https://iacoos.kz/>).

На сайте <http://ecogofond.kz> можно также ознакомиться с базой данных и реестрами Государственного фонда экологической информации. Телефон для справок: +7(7172) 24-80-64.

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ТАБИҒАТТЫ ПАЙДАЛАНУ БОЙЫНША ОҚУ СЕМИНАРЛАРЫ

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігінің «Қоршаған ортаны қорғаудың ақпараттық-талдау орталығы» ШЖҚ РМК (бұдан әрі – ҚОҚ АТО) тұрақты негізде экология және қоршаған ортаны қорғау мәселелері бойынша қысқа мерзімді оқыту семинарларын ұйымдастырады және өткізеді. Семинарлар экономиканың энергетика, тау-кен өнеркәсібі, агроөнеркәсіп, ауыл шаруашылығы сияқты салаларын қамтиды. Лекторлар құрамында Экология және табиғи ресурстар министрлігінің комитеттері мен департаменттерінің басшылары, тәуелсіз сарапшылар бар.

Семинарларға табиғат пайдаланушылар, үкіметтік емес ұйымдардың өкілдері, сондай-ақ жоғары оқу орындарының оқытушылары қатыса алады.

Ағымдағы жылдың 8-10 тамыз аралығында онлайн- және офлайн-форматта «Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің өзекті өзгерістері», «Өндірістік экологиялық бақылау», «Эмиссиялар мониторингінің автоматтандырылған жүйесі», «Қалдықтарды басқару» тақырыптары бойынша семинарлар өткізілді. Семинарларға қатысу үшін <https://forms.gle/gDtmSV3gRPStr7y9> сілтемесі бойынша электронды тіркеу формасын толтыру қажет. Барлық сұрақтар бойынша: +7(7172) 24-88-92, 24-96-18, электрондық пошта: seminar.iac@iacoos.kz

ОБУЧАЮЩИЕ СЕМИНАРЫ ПО ВОПРОСАМ ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ И ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ

РГП на ПХВ «Информационно-аналитический центр охраны окружающей среды» Министерства экологии и природных ресурсов РК (далее – ИАЦ ООС) на регулярной основе осуществляет организацию и проведение краткосрочных обучающих семинаров по вопросам экологии и охраны окружающей среды.

Семинары охватывают такие секторы экономики, как энергетический, горнодобывающий, агропромышленный, сельскохозяйственный.

В состав лекторов входят руководители комитетов и департаментов Министерства экологии и природных ресурсов, а также независимые эксперты.

Слушателями семинаров являются природопользователи, представители неправительственных организаций,

преподаватели высших учебных заведений.

8-10 августа т.г. в онлайн- и офлайн-форматах проведены семинары на темы: «Актуальные изменения Экологического кодекса Республики Казахстан», «Производственный экологический контроль», «Автоматизированная система мониторинга эмиссий», «Управление отходами».

Для участия в семинарах необходимо заполнить электронную регистрационную форму по ссылке <https://forms.gle/gDtmSV3gRPStr7y9>.

По всем вопросам обращаться: +7(7172) 24-88-92, 24-96-18, электронный адрес: seminar.iac@iacoos.kz

2023 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ҚОРШАҒАН ОРТАНЫҒЫ ЖАЙ-КҮЙІ ТУРАЛЫ ЖӘНЕ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҒЫ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРЫН ПАЙДАЛАНУ ТУРАЛЫ ҰЛТТЫҚ БАЯНДАМА

Қазақстан Республикасының Экология және табиғи ресурстар министрлігі қоршаған ортаның жай-күйі және Қазақстан Республикасының табиғи ресурстарын пайдалану туралы 2023 жылға арналған Ұлттық баяндаманы дайындау барысы жалғасуда.

Ұлттық баяндама жыл сайын ҚР 02.01.2021 ж. Экологиялық Кодексінің 23-бабының 1-тармағына сәйкес мемлекеттік органдарды, қоғамдық, басқа да мүдделі ұйымдарды және республика халқын қоршаған ортаның сапасы, оның экологиялық жай-күйі және антропогендік жүктеме мен табиғи факторлардың әсерінен өзгеру үрдістері туралы объективті және жүйеленген ақпаратпен қамтамасыз ету мақсатында әзірленеді.

Ұлттық баяндамада қамтылған мәліметтер орталық мемлекеттік және жергілікті атқарушы билік органдары,

үкіметтік емес және халықаралық ұйымдар ұсынатын ресми материалдарға негізделеді.

Өткен жылдардағы Ұлттық баяндаманың мемлекеттік және орыс тілдеріндегі электронды нұсқалары ҚР ЭГТРМ <https://ecogeo.gov.kz/ru> ресми сайтында және <https://ecogofond.kz> Бірыңғай экологиялық интернет-ресурсында жарияланған.

Ұлттық баяндаманың қағаз нұсқасымен Мемлекеттік экологиялық ақпарат қорында, сондай-ақ электрондық нұсқасымен «Экологиялық ақпарат беру» мемлекеттік көрсетілетін қызмет шеңберінде www.egov.kz «Электрондық үкімет» веб-порталы арқылы 1 (бір) жұмыс күні ішінде танысуға болады.

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ДОКЛАД О СОСТОЯНИИ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ И ИСПОЛЬЗОВАНИИ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ЗА 2023 ГОД

Министерством экологии и природных ресурсов Республики Казахстан продолжается работа по формированию Национального доклада о состоянии окружающей среды и использовании природных ресурсов Республики Казахстан за 2023 год (Национальный доклад).

Национальный доклад разрабатывается ежегодно в соответствии с п.1 ст.23 Экологического кодекса РК от 02.01.2021 г. в целях обеспечения государственных органов, общественных, других заинтересованных организаций и населения республики объективной и систематизированной информацией о качестве окружающей среды, ее экологическом состоянии и тенденциях изменения под воздействием антропогенной нагрузки и природных факторов.

Содержащиеся в Национальном докладе

сведения основываются на официальных материалах, предоставляемых центральными государственными и местными исполнительными органами власти, неправительственными и международными организациями.

Электронные версии Национального доклада за предыдущие годы на государственном и русском языках опубликованы на официальном сайте МЭП РК <https://ecogeo.gov.kz/ru> и Едином экологическом Интернет-ресурсе <https://ecogofond.kz>.

С бумажными версиями Национального доклада можно ознакомиться в Государственном фонде экологической информации. Получить электронную версию возможно в рамках государственной услуги «Предоставление экологической информации» через веб-портал «Электронное правительство» www.egov.kz в течение 1 (одного) рабочего дня.

РЕСПУБЛИКАЛЬСКОЕ МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН ГАЗЕТИ • РЕСПУБЛИКАНСКАЯ СПЕЦИАЛИЗИРОВАННАЯ ГАЗЕТА

ҚАЗАҚСТАН ЭКОЛОГИЯСЫ
ЭКОЛОГИЯ КАЗАХСТАНА

WWW.IACOOS.KZ - WWW.ECOGOSFOND.KZ

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУДЫҒЫ АҚПАРАТТЫҚ – ТАЛДАУ ОРТАЛЫҒЫ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКИЙ ЦЕНТР ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ

Республиканская специализированная некоммерческая газета «Қазақстан экологиясы»

Собственник: РГП на ПХВ «Информационно-аналитический центр охраны окружающей среды» МЭП РК. Поставлено на учет Комитетом информации и архивов Министерства культуры и информатизации РК.

Свидетельство о постановке на учет **СМИ № 6381-Г от 10.10.2005 г.**

Адрес редакции:
010000, г. Астана, ул. Мәңгілік ел, д.11/1, 7 этаж,
тел.: **(7172) 24-94-11**, e-mail: **nd-19@mail.ru**
Редакционная группа «ҚЭ»: **Ж.Мурзабекова,**
А.Айтмолдаева, Р.Садыкова.

Выходит 1 раз в квартал в электронном формате. Публикуется на Едином экологическом интернет-ресурсе МЭП РК ecogofond.kz

Отпечатано: ТОО «КОМЕК INV», г.Астана, ул.Бейбитшилик, д.8, оф.5.